

הערה: בכל גליון יש עצות טובות ומועילות, או שורות שהיית רוצה לזכור. כדאי מאוד לעיין אותם, או לרשום אותם בפנקס מיוחד. ועל זה נאמר: אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ. (ויכידוע מהרמב"ן).

בטחון שבועי

אור חדש על מתיקות דרך "ויגבה לבו בדרכי השם" במשנת נובהרדוק. מהגה"צ רבי יהודה מאנדל שליט"א מעי"ת לייקווד יצ"ו

לע"נ מרת חוה בת ר' פינחס ע"ה ולזכות ר' מ.ב.א. שיחי'

בחוקותי - שנה ב' גליון 26

להכניס את הקב"ה לתוך חיך

אם בחוקותי תלכו. ואם לא תשבעו לי וכו' להפרכם את בריתי

רשי" מפרש שתהיו עמלים בתורה. ואם ח"ו לא תשמעו להיות עמלים בתורה, זה יגרום, שלב אחר שלב, עד כופר בעיקר ח"ו. והנה בהמשך הפרשה נאמר ואם תלכו עמי קרי וכו' וענין קרי הוא להכחיש השגחה פרטית ולחשוב שהכל "קורה" לבד. והנה אם בחקתי 'תלכו', וגם אם 'תלכו' עמי קרי, שניהם נכתבו בלשון הליכה. ומשמע שיש קשר ביניהם. (ויתכן עפ"י דברי האוה"ח הק' במהלך הראשון שפ"י שעמל התורה צריכה להיות בכל מצב, אף בהליכה ברחוב, וכן תלכו עמי קרי - שלא רואים השגחה פרטית זהו גם דבר המקיף את כל החיים, כי באמת כל רגע מהחיים האדם צריך להרגיש שהשי"ת אתו). ומזה שהתורה שמה עמלות בתורה כנגד הכפירה בהשגח"פ - מזה נוכל ללמוד שעמלות בתורה חייבת לחזק את האמונה שלנו בהשי"ת. דוד המלך מבקש אחת שאלתי - שבתי בבית ד' כל ימי חיי - והכוונה שיוכל לעסוק בתורה כל ימיו בבית המדרש, אבל הוא קורא לבית המדרש בית ד'. וזהו גם לחזות בנועם ד', כי כל המטרה של לימוד התורה הוא כדי להכניס את הקב"ה לתוך החיים שלנו. בעל הברכת שמואל רבינו ברוך בער ליבוביץ זצ"ל היה קורא לבני ישיבה "מבקשי ד'".

בן תורה אמיתי הוא מלא בטחון וחי עם השגחה פרטית [ובאמת לא שייך ללמוד בכולל בלי בטחון]. מי שחסר לו חיי השגחה פרטית - זה סימן מובהק שחסר בעמילות התורה שלו. וזהו מש"כ רש"י שסופו של מי שאינו עמל בתורה - שכופר בעיקר רח"ל. ולימוד התורה אכן מביא את הלומד לקירבת השם - בתנאי שלומד תורת ד', ולפני השם - המלמד תורה לעמו ישראל. הרמב"ם כתב בכמה מקומות שמטרת החיים הוא 'ידיעת השם' והדבר המקשר אותנו יותר מכל דבר אחר לידיעת השם הוא תלמוד תורה [וכמש"כ הרמח"ל בדרך השם (חלק רביעי פר' ב' ס"ק ב')] ועי' רמב"ם סוף הלכות מזוזה - שאין דבר העומד לעולם ולעולמי עולמים אלא ידיעת צור העולם.

וא"כ, אם אתה לומד תורה בהתמדה גדולה, ובכל זאת אתה מודאג מכל מיני דאגות, [נוסף על קנאה, תאוה, וכבוד...] אם המצב הוא כך, אז זה סימן שצורת לימודך חסר בו המטרה העיקרית שהוא הקשר עם הקב"ה והבטחון בו ית'.

שנת השמיטה שבת לד'

שמיטה הכוונה לשבות ממלאכה. האם הכוונה להפסיק לעבוד ולא לעשות כלום? חס ושלום! כשלא עובדים בשדה, צריך במקום זה לעבוד בבית המדרש בעמל התורה - ולחזק את הקשר עם השי"ת!

בתוכחה בפרשת בחוקותי התורה מדגישה עבירה אחת - אז תרצה... את שבתותיה! כי שמיטה ועמל התורה הולכים ביחד וכשהם חסרים ח"ו, אז מגיע התוכחה! למדנו מכך - אם תרצה חיים מאושרים תהיה שקוע בלימוד, התורה הקדושה ותחיה עם השי"ת!

רבי דוד בלייכער זצ"ל לימד שכל אחד חייב ללמוד את התורה ששייך לו - וכמו שכתוב - ובתורתו יהגה יומם ולילה. ואם כך הם פני הדברים, עליך להשקיע זמן וכח ללמוד שער הבטחון או מוסר ששייך לך!

סיפור: אני מכיר אברך חשוב מאוד, שלומד יום ולילה בהתמדה בדרגא גבוהה מאוד, ועם געשמאק גדול - הוא גם מרביץ תורה בצורה מיוחדת. אבל מצבו בפרנסה גורם לו הרבה לחץ. לפעמים הוא היה קם חמש פעמים בלילה אחד עם כאבי לב, אמרו לו שזהו סימן שהתורה שלו צריכה להיות יותר בשותפות עם הקב"ה, ושבשביל זה הוא צריך ללמוד שער הבטחון.

הוא עשה קביעות כל יום ללמוד שער הבטחון עם חברותא, הוא כל הזמן גומר שער הבטחון ומתחיל פעם נוספת. כל

הזמן הוא חוזר עוד ועוד והחיים שלו השתנו. הוא התחיל במשך היום לדבר עם הקב"ה יותר ויותר, ולאט לאט התחיל לראות השגחה גם בפרנסה שלו. פתאום הגיע צ'ק מכאן ומשם, עדיין לא היה קל כ"כ אבל הוא המשיך בלימוד המוסר. עכשיו כל התורה שלו במדרגה הרבה יותר גבוהה כיון שהוא קשור להקב"ה.

אחרי תקופה ארוכה פגשתי אותו וסיפר לי שפתאום קיבל טלפון מקרוב משפחה שלו, שאמר לו שמהיום הוא רוצה לתמוך בו בכל צרכיו!! כשאתה באמת מכיר את הקב"ה אז אתה חייל של השם, והוא ית' דואג לכל מחסוריך!

התלמיד חכם הנ"ל התחיל להתחנך בבטחון ע"י שהתחיל לקרוא בטחון וויקלי. אני מכיר עוד הרבה אנשים שקוראים את הזה כל שבוע וזה שינה להם את החיים. הרבה מהם מפסיקים לדאוג, ומחוברים להקב"ה, ויש להם הרבה יותר שמחה ומנוחה בחייהם.

אני מכיר כאלה שלומדים את זה יום יום עם חברותא! וראו ישועות גדולות! וזה לימד הרבה אנשים איך להתמודד ולהסתדר עם כל מיני אנשים קשים, הם למדו לצחוק על מצבים שעד עכשיו גרמו להם לפחד גדול, הם לומדים לאהוב אנשים במקום לפחד מהם.

לא קל להגיע לבטחון כי זה נגד הטבע. אבל אם זוכרים את כל הנסים שבעבר, וחושבים על הטוב ומדברים רק על הטוב, יותר קל לבטוח על עתיד טוב.

מי שמדבר תמיד על צרות, מזמין ח"ו יותר צרות. (וזה מבואר במו"ק כ"ז ע"ב, המעשה עם האשה ורב הונא) כמה שיותר נדבר על חסדי השם, ונחיה עם ההכרה שהשי"ת הוא טוב ומטיב, ונכיר כמה חסד יש כבר בחיינו ונודה על כך כסדר, ונבטח שמן הסתם כן יעשה לו השי"ת גם בעתיד, נזמין עי"ז יותר ויותר חסדים.

הפטרה – ברוך גבר אשר יבטח בד' וכו'

ירמיהו הנביא מקדים לנו סור מרע ואח"כ עשה טוב - ארור הגבר אשר יבטח באדם כו' ומן ד' יסור לבו והיה כערער בערבה וכו' ברוך הגבר אשר יבטח בד' כו' והיה כעץ שתול על מים. אנחנו רואים כאן כדברי החוה"ל שמי שאינו בוטח בד' בודאי בוטח באדם, ואז מוכנים לו הרבה רעות, כי הוא יוצא כביכול מהשגחת ה', וה' משאיר אותו ביד מי שבטח בו, וגם יש לו קללה של הנביא בשם ד'. מאידך הבוטח בד' יש לו ברכה מהנביא, והרבה מנוחה ושמחה.

ונמשל בעל הבטחון לעץ שיש לו שרשים על מים שתמיד ניב פירות - אפילו כשיש חום ובצורת. כן בעל הבטחון, אף בזמנים קשים שאחרים סובלים ח"ו, הוא מקבל כל צרכיו בהשגחה מיוחדת. והטעם, משום שהוא דבוק בשורש כל ההצלחות, הקב"ה בעצמו כביכול. האלשיך כ' שעץ שכתוב כאן הוא עץ החיים שבגן עדן - שמשם הוא מקבל שפע גם בעודו בעוה"ז ולכן לא יראה כי יבא חם - הכוונה - כל מיני דינים וצרות. וכן כתב המהר"ל בנתיב הבטחון, שאפילו מי שנולד במזל רע יבטח בד', והקב"ה ישפיע עליו טובה מעולם הבא שכולו טוב. וכ"כ רבינו יונה במשלי (ג' כ"ו) והביאו רבינו בחיי בכד הקמח שע"י בטחון אפשר אפילו להחליף את המזל.

ועי' מדרש רבה (שמות ז' ד') שגן עדן מבקש מהקב"ה - תן לי צדיקים, ואיזה צדיקים - אלו שבטחו בהשם! נמצא שבעל הבטחון מחובר לגן עדן גם בעוה"ז וגם בעוה"ב. ובמדרגת האדם כ' שהבוטח יש לו חיים מאושרים על כל המנוחה מעולם הבא - ברוכים הבאים לגן עדן התחתון!

קטע משיחה מיוחדת מהרב שליט"א לאור האסון הנורא שעבר על כלל ישראל במירון

רבותי, בודאי יש כאן חשבונות גדולים מן השמים...

אני רוצה לעורר נקודה חשובה מאוד בפרט לדורינו. יש מצוה גדולה להשתתף בצערם של ישראל אבל אני שואל אתכם, האם פעם חשבת להודות להשם על טובת ישראל? כמה יהודים יש שומרי תורה ומצוות שברוך השם בריאים עם אזניים ועיניים, לב וכליות וכו' וכו'. הרי על כל נשימה ונשימה תהלל קה. ומו"ר ר' אביגדור מילר זצ"ל היה אומר שעל כל נשימה צריך לומר הלל שלם. נקודה שצריך לשים לב אליה, שמי שלומד מוסר אינו נשבר אף פעם, אנחנו כולנו יודעים שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד אבל האם שינננו את החז"ל הזה בנחת ובקול - לעצמינו - חמישים פעם או מאה פעם?? זהו מה שעשו בנובהרדוק! וזה נתן להם שמחה בכל המצבים. שעות רבות, בפרט לעת הצורך - שיננו עוד פעם ועוד פעם את החז"ל הנצרך עד שנכנס להם עמוק בעצמותיהם! ואם נשתף את עצמינו תמיד בהצלחת עמ"י, לא נצטרך את ההיפך...

חודש אייר ר"ת אני ד' רופאך

ידועים דברי הרמב"ן בפרשתינו (פסוק י"א) שזעק: ומה חלק לרופאים [בזמן הנבואה], בבית עושה רצון השם, וע"ש עוד. אבל החוה"ל כתב (פ"ד משער הבטחון) שאדם חייב להתעסק בדרכי הרפואה. ומזהיר החוה"ל שבכל זאת נדע שאין התרופה פועל כלל, אלא רק השי"ת, ושבאמת הקב"ה יכול לרפאותו בלי שום תרופה. אח"כ החוה"ל מביא שלש מקרים שהקב"ה ריפא מר במר. א'. (במלכים ב' ב' כ"א) כשאנשי יריחו התלוננו לאלישע על מימיהם הרעים, ואלישע ריפא את מימיהם ע"י מלח. ב'. במרה שהקב"ה הורה למשה לקחת עץ מר וישלך אל המים, וימתקו המים. ג'. כשחזקו המלך קיבל על בשרו שחין, אמר לו ישעיה הנביא שישים על השחין תאנים, ואע"פ שתאנים מזיקים גם לעור בריא, כאן הם הביאו רפואה לעורו.

ונראה שהחוה"ל כאן מאריך כדי להכניס עמוק ללבינו שאין התרופה והרופא מרפא אלא הקב"ה. והוא ית' יכול לרפאות במתוק או במר. ורק לאחר שהשבנו אל לבינו דבר זה, נוכל ללכת לרופא בלי להסתכן לסמוך עליו ולחשוב שהוא עושה משהו. אלא נזכור שאנו מקיימים רק מצות השתדלות, והקב"ה הוא הרופא חולי עמו ישראל.

סיפור: פגשתי פעם רופא בעל תשובה. הוא עבד עם קבוצה של רופאים מומחים ומסורים במיוחד. הם עבדו על חולה מסוכן, ולאחר כמה שבועות שראו שאין שום הצלחה, עזבו אותו. מהרגע שעזבו אותו, מצבו התחיל להשתפר, כאילו מקבל איזה תרופת פלא, ותוך כמה שבועות חזר לביתו. זה לימד את הרופא הנ"ל שהקב"ה אינו צריך לא את הרופא ולא רפואותיו, ועי"ז חזר בתשובה!

חיזוק ל"דואגים"

יש אנשים שבטבעם דואגים לכל דבר: בריאות, פרנסה או איך לחיות טוב עם אחרים וכו'. בדרך כלל כל הפחדים לא מתממשים, וזה דבר גרוע לדאוג תמיד. הוא גם נזק לבריאות.

בכל זאת יש נחמה גם לאנשים כאלה. במאירי (מכות י"א ע"ב ד"ה נגמר דינו ומת) פירש למה מי שנגמר דינו ואח"כ מת הכהן הגדול, אינו צריך להכנס לעיר מקלט כי נתכפר כבר בגמר הדין. וקשה, הרי לא קיבל עונש כלל. ומתרץ המאירי, שברגע שנגמר דינו, מתחיל לדאוג ע"ז שנתחייב גלות ובדמיונו כבר רואה איך מצבו בגלות, וזה לבד גורם לו הכנעה ולכן מתכפר במיתו של כהן הגדול.

וכן הוא באדם הנזכר הדואג תמיד. הוא מתכפר מהרבה חטאים ע"י דאגותיו. ואם הוא מודה להשם על דאגותיו, הרי קיבל ייסוריו באהבה, ומתכפר עוד יותר! אבל אם הדואג ילמד שער הבטחון ויצא מדאגותיו יהיה לו שכר כפול: א'. על זה שצריך היה להתגבר ולא לדאוג – עי"ז מקבל כפרה, כנ"ל. * ב'. על זה שקיים מצות בטחון יש לו שכר עצום!

* [וכתב בספר מדרגת האדם שאם אדם מקבל ייסורים, הרי צער הייסורים מכפרים עליו. אבל מי

יהי רצון שתהא עסק זה לי לרפואה

כי רופא חנם אתה. (שו"ע או"ח ר"ל – ד')

כתב המשנה ברורה (שם סק"ו) ולא יחשוב שתהי' איזה דבר לו רפואה אלא ע"י הבורא ית"ש. ולכן ע"י תפילה זו ישים בטחונו בו, ויבקש ממנו שתהיה לו לרפואה. ע"כ.

אם אתה אומר את התפילה כי צריך לומר, אבל בלב אתה סומך ח"ו על התרופה, אז תדע שזהו ממש כעובד עבודה זרה. אין שום כח בעולם כלל. ורק השי"ת עושה הכל. תשנן עוד פעם ועוד פעם בחזקה, "רק אתה השם יכול לרפאות אותי, רק אתה תעשה שהתרופה תעזור לי".

סיפור נפלא לחזק ענין זה. אני מכיר אברך (מאמריקה) שחלה במחלה קשה. הרופאים אמרו שאין מה לעשות לרפואתו. אבל יכולים להביא לו כדור (tablet) שאם יקח אותו כל לילה הוא ירגיש טוב לעוד יום. אבל אם לא יקח אותו הוא יהיה "קאפוט" (שבר כלי/גמור). הוא היה לוקח הכדור כל ערב. אבל לפני שלקחו, הוא שינן לעצמו שוב ושוב - "לא הכדור מרפא אותי זה רק אתה השי"ת שאתה הוא הרופא האמיתי", והוא אמר את זה לעצמו שוב ושוב באופן חזק מאוד עד שזה נכנס לו היטיב. ואז הוא לקח את התרופה.

אחרי תקופה הוא נסע לארץ ישראל לשבוע. אבל כשהיה הכבר בתוך המטוס (עראפלאן airplane) הוא נזכר ששכח את הכדורים בבית! לא היתה לו אפשרות לחזור, ולכן הוא התחזק בבטחון שהשי"ת ישמור עליו. **השבוע בארץ ישראל עבר עליו בשלום והוא הרגיש טוב! וכשחזר לבית הוא זרק את הכדורים לפח האשפה!**

זהו ההנהגה המיוחדת שמקבל מי שסומך על השי"ת ולא ברפואות!

נזכור את דברי החוה"ל: "אין התועלת והנזק מהברואים, כי אם מהבורא!!"

שעבד על עצמו הרבה לשנן 'גם זו לטובה', עד שאינו מצטער כ"כ, היה אפשר לחשוב שאולי כבר אין לו כפרה. וע"ז כ' המדרגה"א שאינו כן. אלא שכיון שהוא עבד על עצמו לא להצטער, בודאי שאינו מפסיד ע"י עבודתו, והשי"ת מחשיב לו לגבי הכפרה, כאילו הצטער! ונמצא שמרויח מכל הצדדים, גם מצות הבטחון, גם אינו מצטער כ"כ, וגם כפרה מושלמת!!]

נובהרדוק

אם ברצונך להפטר באמת מעצבות – תנסה השיטה של נובהרדוק – באחריות 100%

- פגשתי בנו של אחד מעובדי ד' מנובהרדוק שלפני המלחמה. [הדור השני של הנובהרדוקער'ס הם נכנעים ומכבדים מאוד לאבותיהם. שמעתי מהרבה מהם הרבה סיפורים על הדור הקודם]. הזכרתי לו את ענין הדיכאון (depression) שמצוי היום כל כך. שאלתי איך הם טיפלו בענין הזה. הוא התחיל לצחוק – דיכאון??!! בנובהרדוק אינם מכירים את המילה הזאת!!
- הרבה מהשימוש שלי בנובהרדוק היה בצרפת (אצל רבינו גרשון ליבמן זצ"ל) ושם ג"כ קבלתי את אותה הרגשה. הם כ"כ רחוקים מזה, שאינם אפילו מבינים את המושג! אתה אף פעם לא תשמע אצלם נידון – איך להתחזק בשמחה. הם תמיד עסוקים עם השורש שהוא בטחון ומידות.
- אנשים מדוכאים ומיואשים אינם שמים על לבם שהסיבה האמיתית למצבם, הוא משום שאנשים אינם מכבדים אותם כרצונם או שיש להם דאגות משום שחסר להם בטחון בהשי"ת, ר"ל. גם מי שלומד יום ולילה, או עסוק בחסד וכו', אבל אם אין לו את הקב"ה בחייו אז המצב רוח שלו יורד פלאים, וחסר לו כל שמחת החיים. משא"כ אם תלמד שער הבטחון, אז כל העצבות נעלמת מהשורש!
- וכשאתה מגביר את ה"בטחון עצמי" שלך ע"י שאתה מכיר במעלותיך, ופחות איכפת לך מה אחרים חושבים עליך, אז ממילא אתה בשמחה. הספרי מוסר הנכונים, או המאמר חז"ל הנכון (בשבילי נברא העולם, אם אין אני לי מי לי וכו' וכו') שיתן לך להכיר בחשיבותך. או המוסר על המעלה המיוחדת שלך - בעל חסד על חסד והמתמיד על התמדה, [ולא להיפך!] יועילו לך מאוד!
- היהודי הנזכר סיפר לי שאביו העריך במיוחד אחד מיוחד מהנובהרדוקער'ס יותר מכולם. הוא היה בטוח שאותו הצדיק זכה לגילוי אליהו. (ואביו עצמו היה אדם גדול מאוד. הוא היה מוסר נפש על דקדוקי המצוות עד מסירות נפש. היתה לו נשמה כ"כ טהורה, עד שהיה מחמיר בדברים הקשים ביותר, בלי לוותר).
- הנובהרדוקער המיוחד הנ"ל היה ת"ח נפלא, וכל פעם שראו אותו, היה עסוק בסוגיות הש"ס. פעם אחד ראה אותו יושב עם חומש ומשנן לעצמו הפסוק 'בראשית ברא אלקים' – שעות ע"ג שעות! [דרך אגב, שמעתי ממקור נאמן מאוד שהבריסקער רב זצ"ל הלך אנה ואנה שעות ע"ג שעות ושינן לעצמו – לישועתך קויתי ד'!].
- אני לא יודע איך היהודי הנ"ל גדל כ"כ אבל אני זוכר שהוא אמר לי פעם שיהודי צריך לשמור על כל מילה שיוצאת מפיו! הוא גם ברח מאוד מכבוד בחייו (ואף לאחר מותו, הוא נגלה ליהודי חשוב וביקש ממנו להפסיק לספר עליו סיפורים!) (בחדשיו אחרונים היה לו 'יענער מחלה' (המח' הידועה) ואע"פ שגופו היה מרוסק לגמרי, עיניו דלקו והיו מלאים חיות!
- הוא היה בטוח בדרכיו, ולא היה אצלו צל של ספיקות ותלייה בדיעות של אחרים, הוא גם היה רגוע מאוד. שמעתי מהרב וויינקראנץ זצ"ל שמי שאינו מחפש כבוד, מתקרב מאוד להשי"ת. וזהו הטעם שבנובהרדוק השקיעו כ"כ לעשות 'פרטים' לעקור מעצמם כל תלייה בדעת אחרים.
- כשרבינו גרשון ליבמן זצ"ל הגיע ללייקווד. בזקנותו, ומאות אנשים הגיעו לקבל ברכתו, הגה"צ רבי חיים הלפרין, תלמידו, שימש אותו, והוא התבונן בו כל זמן. המסקנה שלו היתה שרבי גרשון לא נכשל ברדיפת הכבוד אפילו לא לרגע אחד!! זה היה אחד העקרים הגדולים, כי הרודף כבוד מאבד את כל האמת שבעבודתו, ומי שנקי מזה כל עבודתו אמיתית!

שמעו ותחי נפשכם! לשיעורי הרב - בקו השגחה פרטית בטלפון 02-3011300 ובקו ישיר 02-3011906

או בקול הלשון בטל' 03-9290709 -1-4-93 לאנגלית, 2, לאידיש, 1, ללשה"ק 4

להארות והערות והשתתפות בהפצה: 0504154557 להפצה בירושלים: 0583223498 לקבל במייל: A7171474@GMAIL.COM

FOR BITACHON WEEKLY IN ENGLISH – thenewbitachonweekly@gmail.com